ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ
Ταχ. Δ/νση: Ι. Φαρμάκη 2
Τ. Κ. : 50131 Κοζάνη
Τηλ.: 24610 41693 / 34669
e-mail: chambers@otenet.gr
http:www.evekozani.gr

Κοζάνη 15 Μαΐου 2026
Αριθ. Πρωτ.: 847

ΠΡΟΣ: Τον Πρωθυπουργό της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κυριάκο Μητσοτάκη

ΘΕΜΑ: Η ανάγκη άμεσης επανεξέτασης του χρονοδιαγράμματος παύσης των λιγνιτικών μονάδων της Δυτικής Μακεδονίας και λήψης άμεσων μέτρων ενεργειακής, κοινωνικής και οικονομικής προστασίας της περιοχής

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,
Η επιχειρηματική και παραγωγική κοινότητα της Δυτικής Μακεδονίας παρακολουθεί με εξαιρετική ανησυχία τις εξελίξεις που αφορούν το επικείμενο κλείσιμο του ΑΗΣ Αγίου Δημητρίου, την παύση λειτουργίας της Πτολεμαΐδας V ως λιγνιτικής μονάδας και τη συνολική επιτάχυνση της απολιγνιτοποίησης, πολύ νωρίτερα ακόμη και από τα αρχικά χρονοδιαγράμματα που είχαν ανακοινωθεί από την ίδια την Πολιτεία. Οι εξελίξεις αυτές εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν άμεσα σε απώλεια περισσότερων από 3.000 θέσεων εργασίας, τόσο άμεσα όσο και έμμεσα συνδεδεμένων με τη λειτουργία των μονάδων και των ορυχείων, επιβαρύνοντας ακόμη περισσότερο μία περιοχή που ήδη βιώνει έντονη οικονομική συρρίκνωση, υψηλή ανεργία και σοβαρό δημογραφικό πρόβλημα.

Η πρόσφατη σύσκεψη των παραγωγικών φορέων στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Κοζάνης ανέδειξε με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο ότι η τοπική κοινωνία βρίσκεται πλέον σε οριακό σημείο κοινωνικής, οικονομικής και αναπτυξιακής αντοχής.

Η Δυτική Μακεδονία δεν αμφισβητεί την ανάγκη της ενεργειακής μετάβασης, ούτε την πορεία προς ένα καθαρότερο ενεργειακό μοντέλο. Αντιθέτως, υπήρξε η περιοχή που σήκωσε επί δεκαετίες το μεγαλύτερο ενεργειακό βάρος της χώρας, εξασφαλίζοντας την ηλεκτροδότηση της Ελλάδας με τεράστιο περιβαλλοντικό, κοινωνικό και αναπτυξιακό κόστος για τους κατοίκους της.

Ωστόσο, η μετάβαση αυτή δεν μπορεί να εξελίσσεται με χρονοδιαγράμματα απόσυρσης που προηγούνται των χρονοδιαγραμμάτων αντικατάστασης.

Σήμερα, η περιοχή βρίσκεται αντιμέτωπη με έναν πραγματικό κίνδυνο ενεργειακού, κοινωνικού και οικονομικού κενού.

Η παύση λειτουργίας του ΑΗΣ Αγίου Δημητρίου πριν από την πλήρη ολοκλήρωση και αξιόπιστη λειτουργία της νέας μονάδας φυσικού αερίου στην Καρδιά, καθώς και πριν από την ολοκλήρωση όλων των απαιτούμενων διασυνδέσεων με τα δίκτυα τηλεθέρμανσης, δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο αδυναμίας κάλυψης των θερμικών αναγκών της περιοχής. Τα συστήματα τηλεθέρμανσης Κοζάνης, Πτολεμαΐδας και Αμυνταίου, εξυπηρετούν συνολικά περισσότερους από 45.000 καταναλωτές και καλύπτουν περίπου 4,5 εκατ. τ.μ. κτιριακής επιφάνειας, αποτελώντας μία από τις σημαντικότερες ενεργειακές και κοινωνικές υποδομές της Δυτικής Μακεδονίας.

Μία τέτοια εξέλιξη θα αποτελούσε σοβαρό περιβαλλοντικό και οικονομικό παράδοξο, καθώς η απολιγνιτοποίηση θα αντικαθίστατο ουσιαστικά από εκτεταμένη καύση πετρελαίου, με αύξηση εκπομπών ρύπων, εντατικοποίηση της κυκλοφορίας βυτιοφόρων μεταφοράς καυσίμων και περαιτέρω επιβάρυνση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής, ενώ παράλληλα θα εκτόξευε το κόστος θέρμανσης για νοικοκυριά και επιχειρήσεις σε μία περίοδο πρωτοφανούς οικονομικής και κοινωνικής πίεσης. Η επιβάρυνση αυτή πέφτει στη μοναδική Περιφέρεια της χώρας που εντάσσεται εξ ολοκλήρου στην Κλιματική Ζώνη Δ, με τις υψηλότερες ανάγκες θερμικής ενέργειας σε εθνικό επίπεδο, σε μία περιοχή που ήδη βιώνει δραματική οικονομική συρρίκνωση, εντείνοντας περαιτέρω τον κίνδυνο ενεργειακής φτώχειας και κοινωνικής αποσταθεροποίησης.

Τα τελευταία χρόνια η περιοχή βιώνει μία βίαιη και ασύμμετρη μετάβαση:

- απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας,
- αποεπένδυση,
- φυγή νέων ανθρώπων,
- δημογραφική κατάρρευση και
- σημαντική συρρίκνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Τα επίσημα στοιχεία της Eurostat και της ΕΛΣΤΑΤ καταγράφουν ότι το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Δυτικής Μακεδονίας υποχώρησε από το 69% του ευρωπαϊκού μέσου όρου το 2014 στο 45% το 2023, ενώ η περιοχή έχασε περίπου 28.000 κατοίκους μέσα σε λιγότερο από μία δεκαετία.

Παρά τα παραπάνω, η περιοχή συνεχίζει να στηρίζει έμπρακτα την εθνική ενεργειακή στρατηγική, συμμετέχοντας ενεργά στην ανάπτυξη έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, αποθήκευσης, υδρογόνου και νέων ενεργειακών υποδομών.

Την ίδια στιγμή, οι επενδύσεις που εξαγγέλθηκαν στο πλαίσιο της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης καθυστερούν σημαντικά, ενώ η πραγματική παραγωγή νέων σταθερών θέσεων εργασίας παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη σε σχέση με το μέγεθος των απωλειών που έχει υποστεί η περιοχή.

Κύριε Πρωθυπουργέ,
Οι πρόσφατες διεθνείς εξελίξεις, η κρίση στη Μέση Ανατολή, ο πόλεμος στην Ουκρανία, η αβεβαιότητα στις αγορές φυσικού αερίου και πετρελαίου, αλλά και η συνολική αστάθεια του διεθνούς ενεργειακού περιβάλλοντος, επαναφέρουν με έντονο τρόπο το ζήτημα της ενεργειακής ασφάλειας της χώρας.

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει αυξήσει σημαντικά τη διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, γεγονός ιδιαίτερα θετικό. Ωστόσο, η υπερσυγκέντρωση φωτοβολταϊκών μονάδων, η περιορισμένη ανάπτυξη αποθήκευσης και οι καθυστερήσεις σε κρίσιμες ενεργειακές υποδομές δημιουργούν πλέον σοβαρές πιέσεις στη λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος.

Το φαινόμενο των πολύ χαμηλών ή ακόμη και αρνητικών τιμών ηλεκτρικής ενέργειας τις μεσημβρινές ώρες και των απότομων αυξήσεων τις απογευματινές ώρες αποδεικνύει ότι το σύστημα χρειάζεται επαρκείς ελεγχόμενες και διαθέσιμες μονάδες εφεδρείας για τη διατήρηση της ευστάθειας και της ασφάλειας εφοδιασμού. Η σημερινή δομή του ηλεκτρικού συστήματος απαιτεί επαρκείς μονάδες ευέλικτης και διαθέσιμης ισχύος για την κάλυψη των απογευματινών αιχμών φορτίου και τη σταθεροποίηση του συστήματος σε περιόδους χαμηλής παραγωγής ΑΠΕ. Υπό το πρίσμα αυτό, θεωρούμε ότι η χώρα δεν μπορεί να οδηγηθεί σε πλήρη και πρόωρη απώλεια της λιγνιτικής ισχύος πριν ολοκληρωθεί η νέα αρχιτεκτονική ενεργειακής ασφάλειας της χώρας.

Για τον λόγο αυτό ζητούμε:

1. Τη συνέχιση λειτουργίας του ΑΗΣ Αγίου Δημητρίου έως την πλήρη ολοκλήρωση, διασύνδεση και δοκιμασμένη λειτουργία της νέας μονάδας φυσικού αερίου στην Καρδιά και όλων των υποδομών τηλεθέρμανσης.
2. Τη διατήρηση της Πτολεμαΐδας V σε καθεστώς στρατηγικής εφεδρείας τουλάχιστον έως το 2028, σύμφωνα και με τον αρχικό σχεδιασμό της Πολιτείας, ώστε να διασφαλιστεί η ενεργειακή επάρκεια και η ομαλή μετάβαση του ηλεκτρικού συστήματος.
3. Την εξέταση ειδικού μεταβατικού μηχανισμού στρατηγικής εφεδρείας και αποζημίωσης διαθεσιμότητας ισχύος για κρίσιμες λιγνιτικές μονάδες, αποκλειστικά για λόγους ενεργειακής ασφάλειας και τηλεθέρμανσης.
4. Τη θεσμοθέτηση ειδικού “Θερμικού Ισοδυνάμου Δίκαιης Μετάβασης” για ολόκληρη τη Δυτική Μακεδονία, ως ειδικού μηχανισμού ενεργειακής και κοινωνικής συνοχής για την Κλιματική Ζώνη Δ, ώστε να προστατευθούν νοικοκυριά και επιχειρήσεις από τη δραματική αύξηση του κόστους θέρμανσης.
5. Τη θεσμοθέτηση σταθερής απόδοσης ποσοστού της τάξεως του 10% επί των ετήσιων εθνικών εσόδων από το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Ρύπων (ETS) προς τη Δυτική Μακεδονία. Τα εθνικά έσοδα από το ETS δημιουργήθηκαν ιστορικά πάνω στη λιγνιτική παραγωγική βάση της Δυτικής Μακεδονίας και σήμερα αυξάνονται περαιτέρω εξαιτίας της ίδιας της διαδικασίας απολιγνιτοποίησης. Είναι επομένως εύλογο και δίκαιο σημαντικό μέρος αυτών των πόρων να επιστρέφει στην περιοχή που επωμίστηκε επί δεκαετίες το περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό κόστος της ενεργειακής παραγωγής και

σήμερα σηκώνει το μεγαλύτερο βάρος της μετάβασης. Με βάση τα επίσημα στοιχεία των εθνικών εσόδων από ETS, εάν εφαρμοστεί κατανομή ποσοστού της τάξεως του 10% προς τη Δυτική Μακεδονία, το ποσό που θα μπορούσε να κατευθυνθεί στην περιοχή μόνο για την περίοδο 2026–2030 εκτιμάται ότι θα ανέλθει περίπου στα 570,6 εκατ. ευρώ, με σαφή πρόβλεψη για τηλεθερμάνσεις, στοχευμένα προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας, στήριξη επιχειρήσεων, νέες θέσεις εργασίας και παραγωγικές επενδύσεις.

6. Τη θεσμοθέτηση πρόσθετης ειδικής εισφοράς ύψους 2% επί των σταθμών ΑΠΕ με εγκατεστημένη ισχύ άνω του 1 MW που υπάρχουν στη Δυτική Μακεδονία, ως πρόσθετου ανταποδοτικού πόρου για τη στήριξη της περιοχής. Η εισφορά αυτή θα λειτουργεί συμπληρωματικά και επιπλέον του ήδη υφιστάμενου ειδικού τέλους 3% υπέρ των τοπικών κοινωνιών από σταθμούς ΑΠΕ. Οι πρόσθετοι αυτοί πόροι προτείνεται να ενισχύουν και να λειτουργούν συμπληρωματικά προς το πλαίσιο χρηματοδότησης του σημείου 5 που αφορά τα έσοδα από το ETS.
7. Την επαναφορά της Δίκαιης Μετάβασης ως διακριτού χρηματοδοτικού πυλώνα στο νέο ΕΣΠΑ 2028–2034. Καθώς, στον σχεδιασμό της νέας προγραμματικής περιόδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2028–2034 δεν προβλέπεται έως σήμερα ξεχωριστός πυλώνας ή χρηματοδοτικό εργαλείο για τη Δίκαιη Μετάβαση. Η απουσία αυτού του μηχανισμού δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο χρηματοδοτικού κενού για τις λιγνιτικές περιοχές, οι οποίες εξακολουθούν να βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο και δεν έχουν ακόμη αναπληρώσει τις απώλειες της απολιγνιτοποίησης.

Κύριε Πρωθυπουργέ,
Η Δυτική Μακεδονία δεν ζητά επιστροφή στο παρελθόν.
Ζητά μία πραγματικά δίκαιη, ασφαλή και κοινωνικά βιώσιμη μετάβαση.
Ζητά να μη μετατραπεί η ενεργειακή μετάβαση σε διαδικασία οικονομικής και κοινωνικής ερημοποίησης μίας ολόκληρης περιφέρειας.

Η κοινωνία της Δυτικής Μακεδονίας βρίσκεται πλέον σε εξαιρετικά υψηλό βαθμό ανησυχίας και έντασης. Οι επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι, οι επαγγελματίες, οι νέοι άνθρωποι και ολόκληρη η τοπική κοινωνία αισθάνεται ότι η περιοχή οδηγείται σε μία νέα περίοδο βαθιάς αβεβαιότητας χωρίς επαρκές σχέδιο προστασίας και αντιστάθμισης.

Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι, εφόσον δεν υπάρξουν άμεσες και ουσιαστικές πρωτοβουλίες από την Πολιτεία, είναι πλέον ορατός ο κίνδυνος έντονων κοινωνικών και επιχειρηματικών αντιδράσεων σε ολόκληρη τη Δυτική Μακεδονία.

Για τον λόγο αυτό ζητούμε άμεσα συνάντηση μαζί σας, παρουσία των αρμόδιων Υπουργείων, της ΔΕΗ, του ΑΔΜΗΕ, της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και των παραγωγικών φορέων της περιοχής, ώστε να υπάρξει ουσιαστικός και ειλικρινής διάλογος για το μέλλον της περιοχής και την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας.

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος
του Επιμελητηρίου Κοζάνης

IOANNIS MITLIAGKAS

Digitally signed by IOANNIS MITLIAGKAS
Date: 2026.05.15 08:30:24 +03'00'

Ιωάννης Μητλιάγκας